

A barátság fája

Szoci egyik szépen növekvő fája évek óta a jóakarátú emberek egyesülésének szimbóluma. Immáron hagyomány, hogy a fa alá messzi tájakról is hoznak egy kis földet azok sírjáról, akik a békéért és a népek boldogulásáért áldozták életüket.

A barátság fáját élteti Marx sírjának földje, Sztálingrád hős védője a Mamajev-Kungránról, nemkülönben Buchenwald véráztatta földje, Franciaország, Bulgária, Csehszlovákia, Magyarország és Lengyelország elcsúszott antifasisztáinak jelképe, valamint a leningrádi Piszkarjovói temető és Hiroshima atomperzselt földje is.

A közelmúltban iskolások helyeztek új földet a fa alá — a Moszkvai Kremlből, az ismeretlen Katona sírjáról. A moszkvai fiatalok nemrég — a különféle országok haladó államférfiai, a Reischtag elfoglalói, szovjet űrhajósok, világszerte ismert tudósok és művészek „zöldellő autogramja” mellé — szintén beoltották a maguk kis ágát a barátság fájának koronájába.

A Barátság Múzeuma ajándékot is kapott a moszkvai gyerekektől — egy régi orosz szelencét, moszkvai földdel és a Kremlt ábrázoló jelvényekkel, valamint egy, a szovjet főváros látképeit ábrázoló színes albumot és egy levélbe foglalt esküt, amely szerint méltó folytatói lesznek a békéért és a népek barátságáért küzdők nemes ügyének.

TAVASZI HAJNAL

Somogyi Károlyné felvétele

Még a fák is alszanak, beleborzongva a hajnali hűvösségbe. De az emberek hírnökeként már megjelent a gép: a kommunális üzem kis mindentudó autója tisztogatja a Korányi-park sétányát.

Magyar írók határainkon túl

A Tiszatáj új számáról

Részint szerencsés adottságai, részint tudatos szerkesztése folytán a *Tiszatáj* már eddig is, az elmúlt években is sokat tett azért, hogy a határainkon túl élő magyarok irodalmát jobban megismerjük. Többet tett, mint a legtöbb hazai folyóirat, s nemcsak többet, de előbb is: a szegedi lap vállalta az úttörés feladatait. Nem jelentéktelen értéke ez a *Tiszatáj* munkájának, hiszen a szomszéd országok magyar nyelvű irodalma egyrészt közvetlen beletartozik a hazai kultúrába, másrészt különböző okok miatt sokáig elfelejtett mostohagyermek, megtört szegény rokon volt. Mintha nem lett volna közünk hozzá.

Nem is beszélve arról, hogy ebben az ismerkedésben, kapcsolatképzésben, -tartásban magától értetődőleg nemcsak irodalomról, hanem életéről is szó van. Azokról a magyarokról, akik több milliónyian szomszédaink országában, Csehszlovákiában, Romániában és Jugoszláviában élnek. Mindhárom ország szocialista, s tudjuk, hogy a magyarok élete-sorsa országunként mégis egészen máslejtőn alakult. Ki tagadhatná, hogy minden erről szóló irodalmi híradás, költői üzenet — s az irodalom végül is erről beszél, vagy erről kellene beszélnie — nemcsak izgalmas olvasmány egy folyóirat lapján, hanem közlésük nemzeti — hazafias kötelesség, hivatás.

Erdemes hát és szükséges is ezt a munkát figyelmes vizsgálódással serkenteni. Annál inkább, mert a *Tiszatáj* új, májusi száma a problémát aktuálisá teszi. Huszonhárom szerzője közül ugyanis öt cikkeznek ebben a témakörben. Talán kicsit sok is egyetlen szám-

ban ennyi írás a határainkon túl magyar irodalomról. Nem a 23 szerzőhöz képest sok, mert közülük le kell számítani a 10 szépíró, hanem a 13 értekezéshöz képest. Az öt szerző ugyanis azt jelenti, hogy az új szám igazán nagy — izgalmas tanulmányai mind erről az irodalomról szólnak. Szerkesztési arányokat egyetlen szám alapján természetesen nem lehet értékelni, most azonban talán mégsem fölösleges utalni arra, hogy a *Tiszatáj* fő feladata mégiscsak a határainkon belül élő népek irodalmával és életével való foglalkozás.

Erdemes, ahogyan a *Tiszatáj* ezeket az anyagokat szerkeszti. A megszokott gyakorlat szerint ugyanis ezt az irodalmat kiemelten kellene kezdeni — szerkeszteni, ahogyan egyébként ezt a szegedi folyóirat gyakran csinálja. Az új számból ezek a szerkesztői kiemelések hiányoznak. Talán azért, mert a szerkesztőség akarja ezzel hangsúlyozni, hogy a csehszlovákiai, romániai, jugoszláviai magyar írók munkáit valóban a magyar irodalom szerves részének tekintik. De az is lehet, hogy mindössze szimpla szerkesztői ügyetlenségről van szó. Erre mutat a következetlenség: egyik számban kiemelve, másikban kiemelés nélkül közlik ezeket az anyagokat.

Az új számnak a tárgyhoz tartozó írásai közül kétségkívül a legizgalmasabb E. Fehér Pál *Szlovákok és magyarok* című tanulmánya. Egy Pozsonyban megjelent könyv — *Magyarok Csehszlovákiában* — kapcsán *kommunista felelősséggel és bátorsággal* beszél arról, hogy a két népnek jobban kell ismernie egymást. Illetve nemcsak arról beszél, ez önkéntes végkövetkezte-

tése, hanem számos más dologról, egyebek közt egészen újszerűen a nemzetiségek nemzeti, közösségi jogairól.

Ha e tárgyban E. Fehér Pál tanulmánya a legbátrabb, Sütő András írása a legszebb. Az *én egyetemem* címmel a kolozsvári *Falvak Népe* szerkesztőségét mutatja be, szemléletes, jellemző képekkel, epizódokkal, figurákkal. Asztalos István, Gaál Gábor, Kós Károly, Szabédi László: néhány név a lírai ihletésű visszaemlékezésből. Gaál Gábor alakja Sütő írásában csak felbukkan, Tóth Sándor tanulmányának *Semmiből — új világot* azonban ő a hőse. A tanulmány a romániai *Korunkat* és kiváló szerkesztőjét mutatja be. Ugyancsak Erdély, illetve a régi faluirodalom a tárgy *Csorbá* Csaba szorgalmas és izgalmas anyagú írásának. Ki tudja például, hogy 1849 és 1914 között Erdélyben számos, jórészt ma is értékes falukutató munkát jelent meg. S végül, hogy a beszámoló teljes legyen, Kiss Gy. Csaba tollából ismertetést olvashatunk *Tózsér* Árpád szlovákiai magyar költő *Az irodalom valósága* című tanulmánykötetéről.

Feltűnhetett, hogy az új számban egyetlen szó sem esett a jugoszláviai magyar irodalomról. Mások persze olvashattunk a lapban ilyen írásokat. Általában azonban jóval kevesebbet, mint a csehszlovákiai, romániai magyarokról. Nem a statisztika kedvéért, hanem első sorban a *Tiszatáj* földrajzi helyzetét figyelembe véve azt hisszük, illenék a folyóiratnak a jugoszláviai magyar írókkal is legalább olyan gyümölcsöző kapcsolatokat kiépítenie, mint a romániaiakkal és a csehszlovákiaikkal.

Ö. E.

Az új városi tanács tagjai

Szeged megyei város tanácsának tagjai, a tanács választókerületek sorszáma szerint:

1. Dr. Biczó György, technikus, Szeged megyei város tanácsának vb-elnöke.
2. Papp Gyula tanár, a Szeged megyei városi tanács vb-elnökhelyettese.
3. Dr. Komócsin Mihály munkás, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára.
4. Bárdos Miklós vállalati igazgató.
5. Vincze György vállalati igazgató.
6. Dr. Kedvessy György egyetemi tanár.
7. Dr. Kovács Lajos rendőr alezredes.
8. Dr. Falu György, a szegedi járásbíró elnöke.
9. Dr. Kulka Frigyes egyetemi tanár.
10. Lacsán Mihály nyugdíjas.
11. Dr. Diós József gimnáziumi igazgató.
12. Török Judit egyetemi hallgató.
13. Dr. Szalay László egyetemi tanár.
14. Pignitzki György kollégiumi igazgató.
15. Dr. Török László gimnáziumi igazgató.
16. Tóth Béla könyvtáros.
17. Róvó István áruforgalmi vezető.
18. Hevér László tanár, a KISZ Szeged városi bizottságának titkára.
19. Miklós Józsefné bölcsődevezető.
20. Kenéz Antalné, a Magyar Vöröskereszt Szeged városi bizottságának titkára.
21. Gyimesi József gazdasági igazgatóhelyettes.
22. Kovács István nyugdíjas.
23. Pintér József festőművész.
24. Sinkó György operatőr.
25. Hofgessang Péter tanár, a Hafazis Néprönt Szeged városi bizottságának titkára.
26. Heim János főmérnök.
27. Dr. Csikós Ferenc munkás, Szeged megyei város tanácsának vb-titkára.
28. Forgó Pálné tanítónő.
29. Dr. Bence György egyetemi docens.
30. Dr. Csáki Éva főorvos.
31. Grodiczki Anna minőségi ellenőr.
32. Halász Sándor, a Kőolajtermelő Vállalat csoportvezetője.
33. Dr. Grasselly Gyula egyetemi tanár.
34. Szalay József üzem-mérnök.
35. Nagymihály Lászlóné könyvtáros.
36. Halász Árpád kutatóintézet igazgatója.
37. Csanádi Józsefné könyvtárvezető.
38. Dr. Oláh Ferenc főorvos.
39. Nemes József vállalati igazgató.
40. Balog István gazdasági főigazgató.

41. Nyilasi Péter vállalati igazgató.
42. Nitsinger Gyula nyugdíjas.
43. Oroszi László munkás.
44. Takács János tanácsosztályvezető.
45. Dóra Antalné mezőgazdasági termelészövetkezeti tag.
46. Sírján Gábor művelődési tag.
47. Hörömpő József mérnök.
48. Tóth András, az MTS Szeged városi bizottságának elnöke.
49. Baló Miklósné munkás.
50. Regőczy István vállalati igazgató.
51. Takács Máté városi főépítész.
52. Nagy Károlyné tanár.
53. Dr. Harangozó Józsefné középiskolai tanár.
54. Bozóki Lajos műveztető.
55. Bézi Ferenc vállalati előadó.
56. Hallai Gyuláné óvodai dolgozó.
57. Zsivín Dánielné vállalati alkalmazott.
58. Szöllősi Sándor vállalati igazgató.
59. Nagy István tévész-előadó.
60. Kiss Sándorné házközvető.
61. Barát József telepvezető.
62. Kakuszi Géza vállalati igazgató.
63. Ördögh József mérnök.
64. Salamon István iskolaigazgató-helyettes.
65. Süveg Mihályné szak-középiskolai műhelyfőnök.
66. Herczeg Ferenc technikus.
67. Major Gyuláné munkás.
68. Virág József munkás.
69. Palatinus Dezsőné női szabó.
70. Ifj. Tóth Antal húsfeldolgozó.
71. Hódi Istvánné műszaki ügyintéző.
72. Dr. Mészáros Rezsőné tanárnő.
73. Kecskés Antalné nevelőotthon-igazgató.
74. Szerajin Gusztávné gyári munkás.
75. Kátai Ilona óvónő.
76. Sz. Simon István újságíró.
77. Arokszállási Kálmáné ápolónő.
78. Lábdi Gizella, a Kábelgyártó ÜSZB titkára.
79. Berkes Ildikó egyetemi hallgató.
80. Jaksa Istvánné munkás.
81. Dr. Várkonyi László körzeti orvos.
82. Bakacsi János autószerelő.
83. Solymosi Lajos telepvezető.
84. Lengyel András villanyszerelő.
85. Móczó Istvánné kereskedelmi alkalmazott.
86. Nagy István MÁV-váltóór.

87. Sarnyai István iskolaigazgató.
88. A. Molnár Sándorné állatgondozó.
89. Hajnal László postafőfelügyelő.
90. Dr. Czene Mihály rendőr ezredes.
91. Czizrok Józsefné telepvezető.
92. Stancics Béla zeneiskola-igazgató.
93. Csányi János munkás.
94. Acsay István kisiparos.
95. Rosenthal Lajosné rakatáros.
96. Dr. Abraham Antalné vállalati igazgató.
97. Dr. Horváth Károly főiskola-igazgató.
98. Barna Ferenc ktsz-előadó.
99. Frányó József vállalati igazgató.
100. Dr. Ozvald Imre munkás, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára.
101. Elekes Gyuláné laboráns.
102. Gera Istvánné laboratóriumi csoportvezető.
103. Gyuris István nevelőtanárs.
104. Kardos János vállalati igazgató.
105. Bors István munkás.
106. Juhász Géza vállalati igazgató.
107. Zsigó Istvánné szakoktató.
108. Harangozó Lászlóné munkás.
109. Sziládi Sándor nyugdíjas.
110. Lángi István munkás.
111. Mári Sándorné, a ruhagyártó szb-titkára.
112. Elek György, MÁV-igazgatóhelyettes.
113. Kókúti Lajos főiskolai adjunktus.
114. Ördögh Mátyas általános iskolai igazgatóhelyettes.
115. Molnár Judit vállalati csoportvezető.
116. Szalai István művezető.
117. Nagy Istvánné művezető.
118. Dobó Istvánné boltvezető-helyettes.
119. Szécsi Imre tanácsosztályvezető.
120. Virág István munkás.
121. Savanya Miklós vállalati alkalmazott.
122. Dr. Erdei István tudományos kutató.
123. Szabó László pedagógus.
124. Kovács Ferenc mezőgazdasági termelészövetkezeti tag.
125. Tóth Pördi Jánosné mezőgazdasági termelészövetkezeti tag.
126. Dr. Kiszely Fál b. v. őrnagy.
127. Gálosi Ferenc b. v. hadnagy.
128. Molnár Imre rendőr alezredes.
129. Tóta Gyula határőr alezredes.
130. Lábodi László honvéd őrnagy.
131. Lipcsei András honvéd őrnagy.

Szibériától Távol-Keletig

Szibéria erejét dűsgazdag ásványi- és nyersanyagkészletei adják.

A kilencedik ötéves tervben Nyugat-Szibériában alakul ki az ország legnagyobb kőolajipari bázisa. A „fekete aranyból” itt 1975-ben 120—125 millió tonnát termelnek majd. Szibériában fokozzák a szén, a koks, a vas és az acél termelését. A napokban csapották az első nyersvasat a harmadik nyugat-szibériai kohóból, amely egyben az ország legnagyobb kohója. Az altáji határterületen elsősorban egy koks-kémiai gyárat helyeznek üzembe, s megkezdik egy szintetikus szálát gyártó üzem és számos gépgyár építését.

Az Angarán és a Jenyisz-

jen épült vízi erőművek a külszíni fejtésű szénrelműködő hőerőművekkel együtt lehetővé teszik új, energiaigényes termelési ágak ki-fejlesztését és nagy területi-termelési komplexumok létrehozását.

Az Uraltól keletre terül el a szovjet erdők mintegy háromnegyed része. Az új ötéves terv előírja, hogy Szibéria körzeteiben fokozni kell a fakitermelést és a felfeldolgozást. Hozzá kell fogni új, nagy fűrésztáru-gyártó, fafeldolgozó, cellulóz- és papíripari, valamint mikrobiológiai ipari üzemek építéséhez.

A Távol-Kelet energetikusai most rakják le területük fejlesztésének alapjait. A zeji vízi erőműtől Vlagyi-

vosztojkig déli irányban a vízi erőművek egész gyűrűje alakul ki. Működésbe lép a Tengermelléki vízi erőmű is. A szovjet Távol-Kelet egyre több szén, olaj, wolframot, aranyat, gyémántot, kőolajterméket, fa- és cellulózipari terméket, több élelmiszert és hal-készítményt ad. Nagyarányú talajjavítási munkákat is terveznek.

Az új ötéves tervben így módon megeremtik annak feltételeit, hogy a lakosság további tömegei települjenek le a keleti körzetekben. Ennek érdekében gyors ütemben fejlesztik majd a lakások és kommunális, szociális intézmények építését.

(APN—KS)